

Linköpings universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2010-12-17
Reg.nr 641-933-10

Beslut om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6

Högskoleverket beslutar att Linköpings universitet tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6.

Ansökan och ärendets hantering

Linköpings universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: professor emeritus Ingvar Lundberg, Göteborgs universitet (ordförande); docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); universitetsadjunkt Birgit Andersson, Umeå universitet; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; lärarstuderande Linda Bondeson, Södertörns högskola; docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet; lärarstuderande Patrick Böttiger, Örebro universitet; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Kari Fasting, Norges Idrottshögskola; professor Karsten Froberg, Syddanska universitet; lektor Tom Gullberg, Åbo Akademi; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; filosofie doktor Carla Jonsson, Stockholms universitet; professor emeritus Pertti Kansanen, Helsingfors universitet; professor emerita Inger Anne Kvalbein, Högskolan i Oslo; universitetslektor Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo; forskningsledare Mia Porko-Hudd, Åbo Akademi; universitetslektor Grethe Ravlo, Nationellt centrum för matematik, Trondheim; universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola; professor emeritus Helge Strömdahl; universitetslektor Björn Sundmark, Malmö högskola och lärarstuderande Pernilla Åhs, Högskolan Väst.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 24 september med representanter för högskolan. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen, se bilaga 1.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. Medlemmarna i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Linköpings universitet har förutsättningar att ge grundlärautbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Linköpings universitet tillstånd att utfärda grundläraexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Eric Lindesjö och Cecilia Nordqvist deltagit.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Medlemmarna i bedömargruppen

Bedömargruppens yttrande

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Vi bedömer att antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning. Vid lärosätet finns sammantaget hög vetenskaplig kompetens inom merparten av den sökta utbildningens ämnen och ämnesområden. En majoritet av de undervisande lärarna har förankring i centrala och starka forskningsområden med relevans för utbildningen. När det gäller naturvetenskapernas och teknikens didaktik bedömer vi lärarkompetensen som god, men de vetenskapligt grundade ämnesdidaktiska kompetenserna när det gäller skolämnet matematik och mellanårens sammanhållna svenskämne behöver stärkas. Särskilt angeläget är att säkra att de kursmentorer som ansvarar för utbildningens ämneskurser innehar meritportföljer som innehåller såväl ämneskompetens som vetenskapligt grundad ämnesdidaktisk kompetens riktad mot utbildningens verksamhetsområden och åldersgrupper. Lärreresursen består av en väl avvägd sammansättning vetenskapligt meriterade lärare och lärare med huvudsakligen professionserfarenhet. En såväl bred som fördjupad kompetens finns alltså när det gäller examensordningens krav på kunskapsinnehåll och praktikanknytning för den utbildningsvetenskapliga kärnan. De praktiska och estetiska ämnesfälten ges en relativt svag roll i inriktningens utbildningsprofil. Utifrån detta val bedöms lärreresursen inom dessa fält som tillfredsställande. Vi menar att lärarna har reella möjligheter till kompetensutveckling.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärreresurser är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Vi bedömer att lärosätet i sin helhet utgör en aktiv och god utbildningsmiljö med välutbildade lärare och en omfattande forskningsbas med relevans för utbildningen i sin helhet. Väletablerad forskning med skol- och utbildningsrelaterade profiler bidrar till en kritisk, kreativ och reflekterande utbildningsmiljö. Satsningen på de ämnesdidaktiska forskningsmiljöerna genom bland annat utvecklingen av ett ämnesdidaktiskt forum bedömer vi som för utbildningen angelägen och mycket positiv. När det gäller forskning tydligt och konsekvent riktad mot undervisning i grundskolans år 4–6 och barns lärande i dessa åldrar, behöver fortsatta ansträngningar göras. En förstärkning av forskning som på olika sätt möjliggör för

studenter att bli involverade i forsknings- och utvecklingsarbeten som särskilt rör undervisningens innehåll och ämnen ser vi som positiv.

Det finns rutiner för att upprätta samarbetsavtal mellan universitetet och regionens kommuner/fristående enheter för den verksamhetsförlagda utbildningen.Handledarbildningar erbjuds återkommande.

Lärosätet har ett väl etablerat nationellt och internationellt samarbete och deltar aktivt i nätverk och andra verksamheter inriktade på forskningsspridning och dialog mellan forskning och skola.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen anger en tydlig och överskådlig utbildningsstruktur och innehåller mål/förväntade studieresultat utarbetade i enlighet med examensordningen. Utbildningens avslutande termin på avancerad nivå bedöms dock inte som helt övertygande avseende en ämneskurs på avancerad nivå i tillvalsämnen som studenten tidigare bara läst 15 högskolepoäng i. Kursplanerna är ambitiösa och i sina grunddrag väl genomarbetade med mål/förväntade studieresultat utarbetade enligt examensordningen. Kursplanerna är inte övertygande när det gäller att ge alla studenter, alltså även de studenter som inte väljer detta tillval, vetenskapligt grundad kännedom om praktiska och estetiska lärprocesser. Inriktningens samtliga ämneskursplaner behöver utvecklas och konkretiseras i detta avseende.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Ansökan innehåller ett progressionsdokument. Progressionsplanen är systematisk och genomarbetad när det gäller allmändidaktiska och pedagogisk/psykologiska aspekter. Till dessa kopplas allmänna ämnesdidaktiska frågor och problemområden. En särskild del presenterar utbildningens vetenskapliga progression. Progressionen i studenternas ämnesteoretiska och därtill hörande mer explicita ämnesdidaktiska kunskaper, blir inte på motsvarande sätt synlig vare sig i progressionsplanen eller i kursplanerna. Kursplanernas litteraturlistor är varierade och innehåller genomgående för åldersintervall och utbildningsinriktning viktiga och anpassade kunskaper. Litteraturen säkrar forskningsanknytning, men de teoretiska perspektiven i kurslitteraturens internationella utblickar kan vidgas i ämnet svenska.

Det är delvis oklart hur examensordningens krav på ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning konkret kommer att säkras. Denna del av utbildningen behöver utvecklas, särskilt avseende den avslutande examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen på avancerad nivå.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Dokumenterade krav för olika typer av examination finns ännu inte. Vi bedömer att lärosätet har visat att det finns organiserade och systematiska säkringssystem för utbildningen som kommer att ge studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Linköpings universitet har förutsättningar att ge grundläro-utbildning med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar Högskoleverket att tillstyrka ansökan.

Bilaga I: kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprovning för de nya lärarexamina

Utbildningens förutsättningar

Lärraresurs

- Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning,
- lärarna har vetenskaplig och ämnesdidaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen,
- lärarresursen består både av vetenskapligt meriterade lärare samt lärare som besitter beprövad professionserfarenhet i en välavvägd proportion,
- lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav på innehåll som anges i examensordningen för respektive lärarexamen (skolväsendets historia och organisation, värdegrund, läroplansteori och didaktik, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utveckling, lärande och specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, uppföljning och analys av lärande, bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete)
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser (förskolläraryrket- samt grundlärarexamen),
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om vuxnas lärande (ämnes- och yrkeslärarexamen),
- lärarna ges reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning.

Utbildningsmiljö

- Utbildningen ges i en forskande miljö,
- utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt,
- miljön inbegriper en fungerande organisation som säkrar att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne/ämnesområde,
- nationellt och internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön.

Infrastruktur

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Studenterna har god tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

- Utbildningsplanen för respektive examen innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen och anger en tydlig struktur för respektive program, inriktning samt ämne/ämnedområde,
- kursplanerna innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen.

Undervisning, kurslitteratur och examination

- Undervisningsformerna, vald kurslitteratur/annat lärandematerial och examinationsformerna säkrar forskningsanknytning och progression,
- examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med utbildade handledare vid de medverkande skolorna.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

- Krav finns klart dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination,
- lärosätet kan visa att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Säkring av utbildningens kvalitet

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Det finns ett kvalitetssäkringssystem som garanterar utbildningens framtida kvalitet.